

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku B. W.
przy uczestnictwie J. W. i Miasta W.
o podział majątku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 października 2014 r.,
na skutek skarg kasacyjnych wnioskodawczyni i uczestnika J. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną uczestnika J. W.**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej wnioskodawczyni B.W.**
- 3) znosi koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestnik J. W. w apelacji zakwestionował zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni B. W. spłaty w kwocie 149 464 zł z równoczesnym przyznaniem jej prawa do lokalu socjalnego. Oznaczył wartość zaskarżenia apelacyjnego na kwotę 149464 zł. Mając na uwadze, że Sąd Apelacyjny zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 grudnia 2013 r. orzekł, że wnioskodawczyni nie przysługuje uprawnienie do lokalu socjalnego jego interes prawny w zaskarżeniu tego orzeczenia skargą kasacyjną także mieścił się w tej samej kwocie, skoro

kwestionował rozliczenie wkładu mieszkaniowego, podnosząc, że był on wynikiem jego nakładu z majątku odrębnego. W kasacji zresztą oznaczył wartość zaskarżenia również na kwotę 149 464 zł.

Tymczasem skarga kasacyjna w sprawie o podział majątku dorobkowego jest dopuszczalna w wypadku gdy wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego wynosi co najmniej kwotę 150 000 zł (art. 519¹ § 2 k.p.c.) W tym stanie rzeczy orzeczono jak w pkt. 1 sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżąca odwołała się do występowania potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie a nawet na wystąpienie w sprawie zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), oraz wskazała na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odwołanie się do przesłanki zawartej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że powołany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości nie doczekał się należytej wykładni, bądź niejednolita jego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. W takim wypadku strona powinna przedstawić na czym polegają te rozbieżności, ze wskazaniem konkretnych orzeczeń (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Wskazana rozbieżność orzecznictwa wynikająca z

niejednolitej wykładni wskazanego bądź wskazanych przepisów musi mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Dodać się godzi, że nie wyczerpuje tej przesłanki odmienny sposób interpretacji lub stosowania przepisów prawnych przez sąd pierwszej i drugiej instancji w danej sprawie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1).

Chodzi tu więc o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub wskazanie, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, a nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepublikowane).

Skarżąca wskazała na potrzebę dokonania wykładni art. 14 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego z dnia 21 czerwca 2001 r. (jedn. tekst: Dz. U. z 2014 r., poz. 150. dalej: „u.o.p.l.”), niemniej nie zawarła skonkretyzowanego wyводу prawnego z którego wynikałoby, że zachodzi potrzeba odstąpienia od dotychczasowej wykładni tych przepisów, bądź że ich niejednolita interpretacja wywołała rozbieżności w orzecznictwie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to

jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243). Takich argumentów nie zawiera skarga kasacyjna skarżącej.

W judykaturze już wyjaśniono, że w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, w skład którego wchodzi spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, sąd, nakazując jednemu z małżonków wydanie lokalu, obowiązany jest orzec o uprawnieniu tego małżonka do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia. Właściwa gmina jest zainteresowana w sprawie wówczas, gdy sąd ma orzec o wydaniu lokalu przez jednego z małżonków. Zobowiązany do wydania lokalu jest tylko małżonek, któremu nie przyznano spółdzielczego lokatorskiego prawa do tego lokalu. Spółdzielnia mieszkaniowa jest zainteresowana w sprawie wówczas, gdy jest zobowiązana lub wyraża gotowość do ustanowienia, w miejsce dotychczasowego, dwóch spółdzielczych lokatorskich praw do lokalu mieszkalnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r., III CZP 40/03, OSNC 2004, nr 6, poz. 89).

Artykuł 14 ust 1 u.o.p.l. nie zawiera jednak generalnej normy uprawniającej do otrzymania lokalu socjalnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 330/10, LEX nr 885041).

Sąd Apelacyjny, zgodnie z hipotezą art. 14 ust 3 u.o.p.l. z urzędu badał przesłanki do otrzymania przez wnioskodawczynię lokalu socjalnego i są nimi dotychczasowy sposób korzystania z lokalu przez uprawnionego i jego szczególna sytuacja materialna i rodzinna. Jest też oczywistym, że w art. 14 ust. 4 u.o.p.l. ustawodawca wyliczył pewne stany i sytuacje zobowiązanego do opróżnienia lokalu, które muszą być przez sąd zakwalifikowane jako kreujące jego „szczególną sytuację materialną i rodzinną”, pod warunkiem jednak, że nie może on zamieszkać w innym lokalu.

Wykładnia pojęcia „chyba że osoby te mogą zamieszkać w innym lokalu niż dotychczas używany” w sprawie stanowi zwykłą wątpliwość, która wiąże się z procesem stosowania prawa. Jest tak dlatego, że skarżąca przeoczyła, iż zgodnie z

art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów i oceny dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. W sprawie ustalono, że wnioskodawczyni nie przebywa w mieszkaniu na stałe i korzysta z niego sporadycznie. Z ustalenia tego wynika, że ma możliwość mieszkać w innym lokalu.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej możemy mówić wtedy, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają jej uwzględnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.). Innymi słowy przesłanka ta występuje, gdy w sprawie dopuszczono się takiego naruszenia prawa, które jest widoczne „na pierwszy rzut oka” i nie nasuwa wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2007 r., III CSK 219/07, nie publ.).

Skarżąca powołując się na tę przesłankę ma obowiązek przedstawienia, na jakiej podstawie swoje twierdzenia opiera i które z przepisów zostały naruszone w sposób kwalifikowany. Konieczne jest zatem przedstawienie takich zarzutów, które wskazują na oczywiste tj. kwalifikowane naruszenie przez sąd zasad orzekania w demokratycznym państwie prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2009 r., I CSK 126/09, nie publ.).

Samo wskazanie przez skarżącą, że Sąd Okręgowy rażąco naruszył przepisy prawa materialnego nie spełnia przesłanki jej oczywistej zasadności.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej wnioskodawczyni do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).